

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/112/2016
Identifikačné číslo spisu: 2511201243
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:2511201243.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu F., bývajúceho v F., zastúpeného Nagy & Partners, s.r.o. so sídlom v Galante, Športová č. 470/11, IČO: 36 869 341, proti žalovaným 1/ LESY Slovenskej republiky, š.p., so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie SNP č. 8, IČO: 36 038 351, zastúpeným JUDr. Jánom Majlingom, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Palárikova č. 14, IČO: 35 960 728, 2/ Slovenskému pozemkovému fondu, so sídlom v Bratislave, Búdková č. 36, o určenie vlastníctva, vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 10 C 16/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 22. júna 2015 sp. zn. 23 Co 163/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Piešťany rozsudkom z 5. decembra 2013 č.k. 10C 16/2011-123 v spojení s opravným uznesením zo 4. apríla 2016 č.k. 10C 16/2011-395, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal po pripustení zmeny petitu určenia, že do dedičstva po neb. Dr. F., nar. XX. A. XXXX a zomrelom XX. B. XXXX, naposledy bytom XX F., patria: 1/ nehnuteľnosti parc. reg. „E“ pôvodne zapísané v PK vložke č. XXX, nachádzajúce sa v k.ú. E., a to p.č. XXX (roľa) o výmere 139.327 m², p.č. XXX/X (roľa) vo výmere 12.9713 m², p.č. XXX (lúka) vo výmere 228.487 m², p.č. XXX (pasienok) vo výmere 6.445 m²; 2/ nehnuteľnosti pôvodne zapísané v PK vložke č. XXX, nachádzajúce sa v k.ú. A., a to p.č. XXX (lesné pozemky) o rozlohe 24.047 m², p.č. XXX (lesné pozemky) vo výmere 2.463 m², p.č. XXX (orná pôda) vo výmere 221.314 m², p.č. XXX (orná pôda) vo výmere 791 m². Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov konania vo výške 2.098 eur do 15 dní a žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca je synom Dr. F., zomrelého XX. B. XXXX, naposledy bývajúceho vo N. a dedičské konanie po ňom bolo na území Slovenskej republiky vedené notárom JUDr. Z. a právoplatne skončené osvedčením o dedičstve č.k. 6 D 713/2008 z 20. júla 2009, podľa ktorého do aktív poručiteľa patria nehnuteľnosti v k. ú. E. zapísané na LV č. XXX (p. č. XXX/X v celosti), na LV č. XXX (p.č. XXX, XXX/X, XXX, XXX, XXX v celosti),

v k.ú. A. zapísané na LV č. XXX (p.č. XXX, XXX, XXX, XXX v celosti). Nehnutelnosti ako jediný zákonný dedič nadobudol žalobca. Z LV č. XXX a XXX z 26. júla 2010 mal súd preukázané, že k tomuto dátumu bol otec žalobcu vedený ako výlučný vlastník nehnuteľností v k. ú. E. a to na LV č. XXX parc. reg. „E“ č. XXX/X o rozlohe 54.760 m² a na LV č. XXX parc. reg. „C“ č. XXX o rozlohe 5.071 m², reg. „E“ č. XXX, XXX/X, XXX,XXX. V oboch prípadoch je ako titul nadobudnutia uvedené D 713/2008. Žalobca daroval darovacou zmluvou zo 4. decembra 2009 Nadácii N. nehnuteľnosti vedené na LV č. XXX (p. č. XXX/X), na LV č. XXX (p. č. XXX, XXX/X, XXX, XXX, XXX), na LV č. XXX (p. č. XXX, XXX, XXX, XXX), ale Správa katastra D. rozhodnutím č.k. N. z 19. marca 2010 zamietla návrh na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam s odôvodnením, že notársky úrad vychádzal z listov vlastníctva, ktoré v čase vyhotovenia osvedčenia o dedičstve už neboli aktuálne a ku dňu návrhu na vklad boli iné subjekty zapísané ako vlastníci prevádzaných nehnuteľností. S poukazom na ustanovenie § 80 písm. c/ O.s.p., § 26, § 28, § 29, § 31 zákona č. 329/1920 Sb., § 2 ods. 2, § 3 ods. 1 a § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb. súd prvého stupňa uviedol, že predmetom sporu je určenie, že do dedičstva po poručiťovi patria presne špecifikované nehnuteľnosti a v súčasnosti sú ako vlastníci sporných nehnuteľností v katastri nehnuteľností vedení žalovaní 1/, 2/, preto najskôr riešil otázku, či žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalobca naliehavý právny záujem odôvodnil tým, že ešte v roku 2006 bol jeho otec uvádzaný ako vlastník sporných parciel a taktiež tým, že sporné nehnuteľnosti neboli zákonne jeho otcovi skonfiškované. Súd mal preukázané, že Dr. F. býval v minulosti v bývalom U., mal U. štátne občianstvo, ale cca od roku 1947 mal už C. občianstvo. V roku 1948 už býval a pracoval ako lekár vo N. V tomto období bol evidovaný ako vlastník predmetných nehnuteľností. Žalobca, tiež britský občan, býva vo N. a nehnuteľnosti evidované vo vlastníctve jeho otca nikdy neobhospodaroval. V pkn. vložkách týkajúcich sa predmetných nehnuteľností je ako posledný zápis vlastníctva otca žalobcu uvádzaný 10. február 1947, resp. 5. január 1939 a následne je uvedené, že Poverenictvo zamýšľa tento majetok prevziať a je predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Sb. v znení zákona č. 44/1948 Sb. Súd mal preukázané, že žalobca je jediným dedičom po svojom otcovi a tiež, že v minulosti došlo ku konfiškácii predmetných nehnuteľností, ktoré boli následne pridelené konkrétnym osobám, ktoré sa neskôr vzdali pozemkov a cca od sedemdesiatych rokov sporné pozemky reálne má v držbe, užíva ich a obhospodaruje štát, z čoho vyplýva, že právne vzťahy právneho predchodcu žalobcu k sporným nehnuteľnostiam boli s istými následkami dotknuté pred niekoľkými desiatkami rokov (viac ako 60 rokov) a nestali sa neistými. Preto prostredníctvom žaloby na určenie vlastníckeho práva a sponchyňovaním aktov, na základe ktorých právo zaniklo, nie je určovacia žaloba nástrojom prevencie, ale v skutočnosti smeruje k narušeniu právnej istoty na strane terajších vlastníkov, žalovaných 1/ a 2/. Na základe toho súd prvého stupňa ustálil, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno o existencii naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe a bol to prvý dôvod, pre ktorý návrh zamietol. Vzhľadom na charakter sporu sa súd prvého stupňa vporiadal s ďalšími skutočnosťami, v súvislosti s čím poukázal na to, že proces pozemkových reforiem sa členil do niekoľkých etáp realizovaných konkrétnymi zákonmi (zákon č. 215/1019 Sb. o zabraní veľkého majetku pozemkového - záborový zákon, zákon č. 329/1920 Sb. o prevzatí a náhrade za zabraný majetok pozemkový - zákon náhradový, zákon č. 142/1941 Sb. o revisi prvních pozemkové reformy) a zaoberal sa aj otázkou, či sporné nehnuteľnosti, ktorých prechod do vlastníctva štátu upravoval zákon č. 142/1947 Sb., mohli prejsť do vlastníctva štátu zo zákona v období platnosti intabulačnej zásady i bez zápisu do pozemkovej knihy alebo či bol nevyhnutný vklad vlastníckeho práva. Vychádzal pritom z obsahu právnych predpisov týkajúcich sa revízie prvej pozemkovej reformy a z predložených písomných dôkazov mal preukázané, že bol dodržaný postup pri revízii pozemkov vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam a úkony boli robené orgánom na to oprávneným. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že Československá republika majetok Dr. F. prevzala (nehnuteľnosti v k.ú. E. a A.) a zároveň ich odovzdala prídelcom, ktorí sa prideleného majetku zriekli a pozemky zostali vo vlastníctve československého štátu, ktorý ich prideliť tretím osobám, a preto nebolo potrebné v zmysle § 26 náhradového zákona podať návrh na vklad vlastníckeho práva na štát a postupovalo sa podľa § 28 uvedeného zákona. Vo vzťahu k § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb., súd prvého stupňa uviedol, že vlastníctvo zabraného pozemkového majetku sa v povojnovej dobe nadobúdalo už tým, že nový vlastník zabranú pôdu oprávnenne prevzal a začal na nej hospodáriť, pričom podstatnou je držba faktická a nie držba knihovná. I napriek tomu, že v rokoch 1947 - 1948 platil ešte intabulačný princíp, práve ustálením slovného spojenia v citovanom ustanovení („prevzatím prechádzajú nehnuteľnosti do vlastníctva štátu“)

sa zaviedlo zákonné nadobudnutie vlastníctva, ak nehnuteľnosť preberá štát. Vyhotovenie vkladových listín a zápis do pozemkovej knihy (či do príslušnej Správy katastra) boli už len vykonaním knihovného poriadku. Vykonanie knihovného poriadku bol proces, ktorým bol už len následne uvedený stav zápisu v pozemkovej knihe a v pozemkovom katastri do súladu so skutočným právnym stavom. Pokiaľ sa štát alebo orgán, ktorý v mene štátu zabranú pôdu prevzal do vlastníctva nepostaral o vykonanie knihovného poriadku v pozemkovej knihe alebo o zápis vlastníckeho práva štátu ihneď, respektíve vôbec, zostal zapísaný ako vlastník stále ten subjekt, ktorý vlastnil zabraný majetok pred jeho prechodom na štát. Samotná okolnosť, že vlastníctvo štátu nie je v katastri zapísané tam, kde bola v pozemkovej knihe zapísaná poznámka zamýšľaného prevzatia ale neznamená, že štát sa vlastníkom zabraných nehnuteľností nestal. Rozhodujúca je okolnosť, že štát nehnuteľnosti fakticky prevzal, čo bolo v rámci tohto konania dokazovaním preukázané. Súd pri výklade § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb. vychádzal podporne z § 32 ods. 2 doplneného zákonom č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku s účinnosťou od 1. júla 1993 v Českej republike. Týmto ustanovením sa v Českej republike odstránili výkladové rozpory a bolo ustálené, že za okamih prechodu na štát alebo inú právnickú osobu postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. sa považuje deň faktického prevzatia nehnuteľnosti štátom alebo inou právnickou osobou. Súd vychádzal z toho, že súčasná Slovenská republika a Česká republika existovali v minulosti ako Československá republika a za existencie tejto republiky vstúpil do platnosti a účinnosti zákon č. 229/1991 Zb. aplikovateľný na pozemky v oboch krajinách. Keďže bol v Českej republike doplnený do zákona č. 142/1947 Sb. § 32 ods. 2, je toto ustanovenie použiteľné i na pomery na Slovensku. Na základe vykonaného dokazovania, súd dospel k záveru, že k prechodu vlastníctva k nehnuteľnostiam na štát za platnosti intabulačného princípu došlo už faktickým prevzatím sporných nehnuteľností bez skutočného zápisu vkladu vlastníckeho práva. Z uvedených dôvodov súd považoval návrh za nedôvodný a preto ho zamietol v celom rozsahu. Keďže ustálil vlastníctvo žalovaných k pozemkom už s odkazom na § 6 ods. 1 zákona č. 142/1947 Sb., nezaoberal sa tým, či je dôvodné tvrdenie žalovaných o nadobudnutí vlastníctva k sporným pozemkom titulom vydržania. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu do veci samej a odvolanie žalovaného 1/ do trov konania, rozsudkom z 22. júna 2015 sp. zn. 23 Co 163/2014 v spojení s jeho opravným uznesením zo 17. mája 2016 sp. zn. 23 Co 163/2014, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny, keď sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa stotožňuje s právnym záverom súdu prvého stupňa, že žalobca na žiadanom určení nemá naliehavý právny záujem, t.j., žaloba nespĺňa predpoklady podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je na daný prípad aplikovateľný rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 154/2006, ako na to poukázal súd prvého stupňa. Je pravdou, že tento rozsudok sa týka aj spornej otázky, či je možné uplatniť určovacou žalobou vlastnícke právo k nehnuteľnosti podľa všeobecných právnych predpisov ak sa nárok mohol uplatniť podľa reštitučných predpisov, o čo v prejednávanej veci nejde, pretože je možné súhlasiť s názorom žalobcu, že v jeho prípade si nemohol nárok uplatniť podľa reštitučných predpisov, keďže až do roku 2009 - 2010 bol stále ako vlastník zapísaný v evidencii nehnuteľností právny predchodca žalobcu, resp. žalobca. Len poznámka v pkn. vložkách o zamýšľanej konfiškácii nehnuteľností žalobcu zrejme neoprávňovala podať žalobu o určenie vlastníckeho práva na základe reštitučných predpisov. Skutočnosť, že sa žalobca domáha určenia, že jeho právny predchodca bol vlastníkom sporných nehnuteľností ku dňu svojej smrti znamená, že v prípade, ak by sa žalobe vyhovel, nasledovalo by dedičské konanie a po právoplatnom skončení dedičského konania by sa dediči, v tomto prípade žalobca, stal vlastníkom sporných nehnuteľností (po zápise vlastníckeho práva do katastra). Účastníkom dedičského konania by však nebol žalovaný, jeho by takéto rozhodnutie nezaväzovalo a preto takéto rozhodnutie by viedlo len k zápisu ďalšieho vlastníka k sporným nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností, čím by vznikol dôvod pre nový spor o určenie vlastníctva k rovnakému predmetu konania, ako je v tomto prejednávanom prípade. Navyše, súd už nemôže určiť, že právny predchodca žalobcu bol v čase smrti vlastníkom sporných nehnuteľností, pretože, po takomto rozhodnutí by malo nasledovať dedičské konanie, v ktorom by sa mali prejednať sporné nehnuteľnosti. Sporné nehnuteľnosti už však prejednané v dedičskom konaní boli a výsledkom tohto konania je osvedčenie o dedičstve 6 D 713/2008, Dnot 3/2009, právoplatné 20. júla 2009, vydané Z., notárom. Samotný žalobca tento dôkaz založil do spisu (č.l. 9) súčasne s návrhom. Už vydané

rozhodnutie v dedičskom konaní, ktoré sa týka tých istých účastníkov, rovnakého predmetu konania a skutkových okolností nadobudnutia dedičstva bránia tomu, aby znova prebehlo dedičské konanie. Žalobca už bol dokonca ako vlastník istý čas, v rokoch 2009 - 2010 zapísaný ako vlastník sporných nehnuteľností v evidencii nehnuteľností. Z uvedených dôvodov preto žalobca nemôže mať naliehavý právny záujem na žiadanom určení. Odvolací súd dodal, že ak súd zistí, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na žiadanom určení, nie je jeho povinnosťou sa zaoberať vecou samou a hodnotiť dôkazy vykonané počas dokazovania, ale môže na základe tohto jediného dôvodu žalobu zamietnuť. Keďže nepovažoval za dôvodné ani žalovaným 1/ uvádzané dôvody dovolania vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania týkajúce sa právneho posúdenia priznanej náhrady trov konania v súvislosti s určením výšky základnej sadzby tarifnej odmeny za úkon právnej služby, napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, navrhol obe rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod uvádzal, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Namietal, že Krajský súd v Trnave, rovnako ako Okresný súd Piešťany, nedostatočne a nesprávne vyhodnotil v konaní predložené a vykonané dôkazy, nedostatočne sa vysporiadal so zisteným skutkovým stavom, a následne dospel k nesprávnomu právnomu posúdeniu veci a nesprávne rozhodol vo veci. Ak by sa vysporiadal s namietanými skutočnosťami, musel by dospieť k záveru, že u žalobcu existuje naliehavý právny záujem na podaní žaloby. V súvislosti s existenciou naliehavého právneho záujmu poukázal na to, že v jeho prípade sa právne vzťahy ohľadom vlastníctva k nehnuteľnostiam nestali neistými v dávnej minulosti ale v roku 2010, pričom ešte v roku 2008 bol jeho právny predchodca vedený ako vlastník sporných nehnuteľností v evidencii nehnuteľností, preto až do tejto doby nemal dôvod pochybovať alebo byť v neistote, či jeho otec bol vlastníkom sporných nehnuteľností. Je síce pravdou, že predmetné nehnuteľnosti už boli predmetom dedičského konania, avšak k prechodu vlastníckeho práva už nedošlo, nakoľko nedošlo k jeho zápisu do príslušného katastra nehnuteľností. Nie je teda pravda, že žalobca bol vedený ako ich vlastník v rokoch 2009-2010, pretože kataster nehnuteľností odmietol vykonať zápis vlastníckeho práva v jeho prospech práve z dôvodu, že žalovaní sa medzičasom „stali“ ich vlastníkmi. V konečnom dôsledku bolo „odňaté“ už vlastnícke právo právneho predchodcu žalobcu a z tohto dôvodu je odôvodnené domáhať sa určenia, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po jeho právnom predchodcovi a je tak daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Vo vzťahu k namietanému nesprávnomu právnomu posúdeniu veci dovolateľ zopakoval skutočnosti uvádzané v dôvodoch odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa a tiež v priebehu celého konania, v súvislosti s čím podrobne rozviedol svoj právny názor, z ktorého vyvodil, že ku konfiškácii predmetného majetku nedošlo a je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

Žalovaný 1/ navrhol dovolanie zamietnuť. Uviedol, že súhlasí s rozsudkom aj s jeho odôvodnením. Súd vyhodnotil predložené a vykonané dôkazy dostatočne a správne a na tomto základe dospeli k jednoznačne správnomu právnomu posúdeniu veci a správne vo veci rozhodli. Trvá na názore, že naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po právnom predchodcovi žalobcu v danom prípade chýba. Tento nedostatok predstavuje samotný a prvotný dôvod, pre ktorý určovací žaloba nemôže obstať a ktorý sám osebe bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že na nehnuteľnostiach žalobca nikdy nehospodáril, ani jeho právny predchodca, nemali záujem nehnuteľnosť užívať a počas 60-tich rokov sa nikdy o vlastníctvo neusilovali. Podanou žalobou teda žalobca neodstraňuje, ale navodzuje nový stav právnej neistoty, preto nie sú dané dôvody, pre ktoré by bolo potrebné predmetný rozsudok zrušiť. Žiada priznať náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaný 2/ vyjadrenie k dovolaniu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia

dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (236 a nasl. O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237 ods. 1, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Keďže v prejednávanej veci sa nejedná o žiaden z uvedených prípadov, t.j. dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, nesmeruje ani proti rozsudku, v ktorom by sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu, nakoľko dovolací súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, dovolanie nebolo podané ani proti potvrdzujúcemu rozsudku s vyslovením prípustnosti dovolania v jeho výroku, ani proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu vo veci neplatnosti zmluvnej podmienky, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 238 O.s.p. ods. 1 až 3 nemožno vyvodiť.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení, pričom ani samotný žalobca ich v dovolaní nenamietal.

Z tvrdení dovolateľa vyplýva, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) vyplývajúcej zrejme z toho, že sudy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. Dovolací súd poukazuje na to, že nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov nie je uvedené medzi prípustnými dôvodmi dovolania, ktoré sú vymedzené v ustanovení § 241 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. Pre tento záver svedčí i ustanovenie § 243a ods. 2, veta druhá O.s.p., ktoré upravuje, že dovolací súd nevykonáva dokazovanie. Dokazovanie je časťou občianskeho súdneho konania, v ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Z § 132 O.s.p. vyplýva, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba

výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Keď najvyšší súd nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil.

Namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá.

Pokiaľ ide o námietku žalobcu (vychádzajúc z obsahu dovolania - por. ustanovenie § 41 ods. 2 O.s.p.) spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ namietal aj skutočnosť, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), žalobcom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešným žalovaným vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky im však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože žalovaný 1/ výšku požadovanej náhrady nevyčísľil (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a žalovaný 2/ si ju ani neuplatnil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.